

Jako bychom něco provedli a byli tady za trest

vzpomínají na předchozí vedení senioři z Domova Pod Lipami ve Smečně

„Pane řediteli, pane řediteli, já už nezlobím, já už jsem hodná!“ volá na celé kolo starší žena a hrne se k nám jako velká voda. „To je dobře Bohunko, to jsem rád,“ chválí ji Petr Šála, ředitel Domova Pod Lipami. Je horký letní den a klienti zdejšího zařízení si užívají sluníčka na nádvoří zámku ve Smečně, který je už řadu let útočištěm nejen pro seniory, ale také pro mentálně a zdravotně postižené. Když spatří ředitele, který nás doprovází při návštěvě Domova, seběhnou se kolem něho a překotně mluví jeden přes druhého. I když jejich věkový průměr bude rozhodně přes padesát, připomínají spíše partu rozjívených dětí. „Pane řediteli, já vás mám tak ráda!“ vykřikne další z klientek, Milenka, a s blaženým výrazem ve tváři Petra Šálu obejmě. „No tak, Milenko, nepřeháněj,“ domlouvá jí ředitel se smíchem. Přisedne si k lavičce na vyvýšené a vypadá to, že je ve svém živlu. Trpělivě odpovídá na spoustu všetečných otázek, obdivuje ruční vyšívání, opětuje poplácávání po zádech.

„Víte, já je znám už strašných let a myslím, že jsem se za tu dobu naučil vcítit do jejich světa. Můžu říct, že mezi sebou máme určité pouto. Ano, beru je jako kamarády,“ pokyvuje zamýšleně hlavou ředitel Šála, když už sedíme v jeho kanceláři. Zároveň dodává, že to někteří z jeho známých nechápu. „Prý by tady dělat nemohli, a to zase nechápu já,“ směje se. Jak dále říká, je šťastný, že se mohl po téměř dvouleté nedobrovolné pauze zase ke svým klientům vrátit. Nerad prý odchází od rozdělané práce a té je tu podle něho ještě spousta.

Současný ředitel Domova Pod Lipami Petr Šála (druhy zprava) se nejlepe cítí mezi klienty.

Když něco funguje, je třeba to změnit!

„Doteď jsme nepochopili, proč tenkrát pana Šálu vyhodili. Říkali jsme si, že za tím musí být politika, že prostě hledali nějaký fípek pro toho svého Sojku,“ vzpomíná jedna ze zdejších sociálních pracovník na období před třemi lety, kdy Středočeskému kraji vládl Petr Bendl a ODS a v Domově došlo k personálnímu zemětřesení. Ředitel Petr Šála byl odvolán a na jeho místo nastoupil Tomáš Sojka. „Šála to tady dal celé dohromady, zahrada, zámek... no, byli jsme z toho špatní všichni, co vám mám povídat. Psali jsme i petice, ale nic nepomohlo,“ dodává s povzdechem.

„Oficiálním důvodem, proč mě tenkrát odvolali, bylo, že prý porušuji práva klientů. Tečka. Ale co tím měli na mysli, opravdu netuším, vždyť

my jsme mimochodem byli jedni z prvních, kteří zrušili klecová lůžka,“ komentuje svůj tehdejší vyhazov staronový ředitel Šála.

Po odchodu Šály se poměry v Domově Pod Lipami začaly rapidně zhoršovat. Nově příchozí Tomáš Sojka dokázal během pár měsíců úplně rozvrátit zdejší personál – vypudil většinu toho stávajícího, ale už nebyl schopen zajistit adekvátní náhradu. „Málokdo si umí představit, jak těžká práce tady je. Máme tu lidi imobilní, s těžkou retardací, s inkontinencí, schizofreniky i autisty, epileptiky... a děláme s nimi úplně všechno od ranní toalety, kožního ošetření a podobně až po rozdej jídla a léků. A to je obrovská zátěž jak fyzická, tak i psychická. A za pana Sojky měla každá z nás na starosti 22 lidí! To se

prostě nedalo zvládnout!“ popisuje tehdejší situaci sociální pracovníce. A když k tomu všemu ještě byly nucené snášet arogantní a povýšené chování ředitele Sojky a jeho nového managementu, řada jejich kolegyně to prý psychicky neunesla a odešla jinam. „Odešli pouze ty, kteří byli naprosto nekalifikovaní a nebyli vhodní pro tuto práci,“ obhajoval se v té době do médií Tomáš Sojka.

Nezbývalo, než takzvaně držet hubu a krok!

Dusná atmosféra byla i v Domově pro seniory, který je nedílnou součástí zámeckého areálu. „On nás prostě přehlížel, rozumíte? Byli jsme tady všichni pro něj jen kolonka. Neměl k nám žádnou úctu, ani nás nepozdravil, nestáli jsme mu prostě za to,“ stěžuje si sedmašedesátiletá klientka Jiřina. „Naučili jsme se tady pod jeho vedením držet hubu a krok. Stěžovat si nebylo komu. Všechny stížnosti, co jsme směřovali panu bývalému hejtmanovi Bendlovi, zůstaly v podstatě bez odezvy, připadali jsme si tu jako za trest,“ přidává se osmdesátiletá klientka Anna. Obě důchodkyně se ještě dnes rozčilují nad „kodexem mlčenlivosti“, který nakazoval klientům nevynášet žádné informace o chodu zařízení za zámecké zdi, nebo nad zrušením zdravotnických uniform. „Když se nad lůžkem starého, leckdy třeba i zmateného člověka, sklóní žena v uniformě, tak ten člověk má jistotu, že je to zdravotní sestra a cítí se v bezpečí. Ale když je v nějakém barevném tričku, tak ví pendrek, kdo to je. Ono se vám to zdá třeba jako malichernost, ale vžijte se do psychiky starého nemocného důchodce, on už přemýšlí jinak, než vy a trpí nejrůznějšími strachy a obavami,“ vysvětlují obě dámy. Na závěr našeho rozhovoru dodávají, že se jim moc ulevilo, když nový hejtman David Rath jejich stížnosti vyslyšel, osobně se přijel do Domova podívat a ředitele Sojku odvolal. Do Domova se poté na základě výběrového řízení vrátil původní ředitel Šála. „Musím vám říct, že se modlím za to, aby to tak už zůstalo!“ uzavírá Jiřina.

Stížnosti klientů z domova pro seniory ovšem nebyly jediným důvodem pro Sojkovo odvolání. Kontroly z krajského úřadu následně zjistily i pochybnosti v zadávání veřejných zakázek a další nesrovnalosti v hospodaření. Kvůli své línosti například Sojka připravil domov o několik milionů korun tím, že neúčtoval zdravotnické úkony prováděné u klientů zdravotním pojišťovám.

Nemá smysl se ohlížet, dívám se dopředu.

„Když jsem se po těch dvou letech vrátil, stanovil jsem si jako prvořadý cíl konsolidovat personál, to se nám myslím celkem podařilo,“ říká Petr Šála. Další prioritou je podle něho rozvoj chráněného bydlení pro mentálně handicapované. „Rozhodně není pravda, co se tehdy objevilo v médiích, že bych byl nějaký zpátečník, který prosazuje život za zdmi ústavu. Ale musí se to dělat citlivě a v rozumné míře. Ne každý mentálně postižený je schopný samostatnějšího života mimo ústav a ne každý klient chce ústav opustit. A my bychom na to měli brát ohled, a ne je tam cpát všechny a proti jejich vůli,“ dodává Šála. A co je pro něho při jeho práci nejdůležitější? „Být mezi lidmi. Mluvit s nimi. Jak se zaměstnanci, tak s klienty. Oni to potřebují. A já taky. Chci vědět, co si myslí, co jim vadí, co jim chybí. Snažím se s nimi trávit co nejvíc času. Jezdím s nimi i na výlety, když to jen trochu jde. Prostě musí cítit, že o ně máme skutečný zájem,“ uzavírá Šála.